

عباسقلی خان	اعتماد نظام	مرحوم میرزا تقی خان فراهانی	اتابیک اعظم
حاجی میرزا مرتضی قلی	اعتمادالاطباء	جناب مستطاب میرزا علی	امین السلطان
حاج میرزا حسین	[اعتمادالاطباء]	اصغر خان	امین الدوله
میرزا قهرمان	امین لشکر	جناب مستطاب میرزا علی خان	امیر جنگ
آقا رضا خان	اقبال السلطنه	مرحوم حمزه میرزا	امیر نظام
میرزا محمد	اقبال الملك	جناب حسنعلی خان گروسی	امیر نوبیان
محمد باقر خان	ادیب الملك		امیر تومان
میرزا اسمعیل خان	آجودان باشی توپخانه	از القاب نوعیه است	امیر دیوان
حسن خان	آجودان باشی کل	مرحوم میرزا نبی خان قزوینی	امیر توپخانه
نوعی است	آجودان	نواب والا فتحعلی میرزا	اعتضاد السلطنه
میرزا سید محمد بقاء	اشرف الكتاب	نواب والا محمد علی میرزا	احتشام الدوله
	احترام السلطنه	عبدالعلی میرزا	احتشام الملك
	احترام الملوك		آصف الدوله
	اشرف السلطنه	مرحوم میرزا عبدالوهاب خان	افتخار الدوله
	اشرف الدوله		افسر الدوله
	اشرف الملوك		افتخار السلطنه
	اختر الدوله		اختر السلطنه
	افسر السلطنه		انیس الدوله
	ام الخاقان		امینه اقدس
محمد مهدی خان قاجار	اعتضاد الدوله		احترام الدوله
حسین خان قاجار	اعتضاد الملك		ایران الملوك
میرزا شفیع	اعتماد التولیه		احتشام السلطنه
حاجی میرزا عبدالرحیم	امین الصره	محمودخان قاجار	امین السلك
عباسقلی خان	امین الوزاره	جناب میرزا اسمعیل خان	اعتماد السلطنه
حاج شیخ هادی درقزوین	امین التجار	محمد حسن خان مؤلف	امین الحضرة
حاج میرا ابراهیم در کردستان	[امین التجار]	مرحوم آقا محمد علی خان	امین السلطنه
محمد صادق خان شامیاتی	امین نظام	حاجی محمد علی خان	امین حضور
مرحوم آقاخان	امین الصحه	آقا علی	اقبال الدوله
میرزا هاشم خان	امین دربار	میرزا محمدخان	امین خلوت
میرزا حسن	احتساب الملك	غلام حسین خان	اعتماد الملك
میرزا علی اصغر	امین معادن	میرزا احمد خان	اعتماد الوزاره
میرزا عبدالحسین	احکام نگار	میرزا معصوم خان	امین دیوان
الله قلی میرزا آقبا	ایلخانی	نور محمد خان	امین حمایون
میرزا محمدخان سمة	[ایلخانی]	غلامعلی خان	اعتماد لشکر
مرحوم پاشاخان	امین الثوری	میرزا محمد علی	

باب دوازدهم

در بیان القابی که در مدت این چهل سال از شاهنشاهی غیرمتناهی اعلیحضرت اقدس ظل اللہی خلدالله ملکه مردم ایران از جانب دیوان داشته اند، خواه القاب «متمحضه» که فقط بر شان و اعتبار و شرف و افتخار دلالت می کند و خواه سمات «مصطلحه» که از مشاغل و خدمات و مناصب و درجات کشف می نماید.

و مؤلف در این باب دعوی استقصاء جمیع القاب ندارد، بلکه آنچه در امتداد زمان اشتغال به تالیف این نامه بیهمال به نظر رسید مرتباً به حروف التهجی در سمت تحریر کشید و بر رعایت حرفی اول اکتفا نمود.

و مابین القابی که در ابتداء متجانس و در ذیل يك حرفی مسطورند ترتیبی منظور نداشت. پس در آنها نه تقدیم از در تقدم است و نه تاخیر از روی تاخر، چنانکه در چند باب دیگر از ابواب این کتاب نیز حال بر همین عنوان است.

و در القاب متمحضه رجال مخصوصاً غالب اسامی از باب القاب را نیز در قلم آورد و هكذا در سمات کاشفه از مشاغل و عناوین منتزعه از مناصب که در آنها هم آنچه بر شخص واحد قائم است غالباً بر اسماء تصریح کرد و در این خصوص سال چهلم شمسی از سلطنت ابد ارتباط مناط است نه سنین ماضیه و احوال خالیه

ولیمهد	حضرت اشرف والا مظفرالدین میرزا	الدین میرزا
ظل السلطان	حضرت اشرف والا سلطان	حضرت اسعد والا محمد رضا میرزا
نایب السلطنه	حضرت اشرف والا کامران	مسعود میرزا
سالار السلطنه	حضرت اسعد والا نصره	میرزا امیر کبیر
		امام جمعه
		از القاب نوعیه است
		حضرت والا کامران میرزا

اعتماد الدوله
اعتصام الملك
اعتضاد الاطباء
امين الاسلام
امين دار الضرب

باليوز
بانوى عظمى
بديع الملوك
پاكار
بدر الدوله
پيشكار
پيشخدمت باشى
پيشخدمت خاصه شريفه
باشماقچى باشى
باغبان باشى
بيرق دار
بلوك باشى
پنجاه باشى

امير آخور
امين الرعايا
امين الاطباء
امين السفراء
امين العداله
أجودان مخصوص
ايل بيگى
ايشيك آقاسى باشى
آبدار باشى
اياغچى باشى
اعتماد الحرم
آغا باشى
أجودان حضور
اتمازور
أجودان خلوت
اميرخان سردار

التاء المشاة

تاج السلطنة
تاج الدوله
تاج الشعراء
تحويلدار خزانه
تفنگدار باشى
تفنگدار
تاجر باشى
تاج انداكرين
تاج الاطباء

محمد باقربيك

حاج رضا خان
غلامحسين خان

التاء المثلثة

ثقة الاسلام
ثقة الملك
ثبات

حاجى ميرزا محمدعلى خان

الجيوم

جلال الدوله
جلال الملك
جلال السلطنة
جنرال
جنرال قونسول
چور كچى باشى

آقا محمدحسن

الباء

بدر السلطنة
بشير الملك
بيان الملك
بنان الملك
بهاء الدوله
بهاء السلطنة
بهاء الملك
بشير الدوله
برهان الملك
بدايع نكار
بيگلر بيگى

چارچى باشى حاج محمدعلى خان خادىباشى

الغاء المهمله

حسام السلطنة حاجى ابوالنصر ميرزا
حشمة الدوله عبدالله ميرزا
حسام الدوله محمدعلى خان
حسام الملك امير حسين خان
حشمة السلطنة محمدحسن ميرزا

الذال المهمله

حجة الاسلام دبير مهمام
حاجب الدوله حسينعلى خان قاجار
حاجب التولية ميرزا داود
حكيم الممالك ميرزا علينقى
حسام السادات ميرزا سيدمصطفى
حكيم الهى ميرزا شمس الدين
حسام الشعراء حاجى ميرزا مشتري
حاكم نوعى است
حسام العلماء آقا ميرزا آقا اردبيلى
[حسام العلماء] ميرزا سليم
حرمة الدوله

الراء المهمله

حكيمباشى ركن الدوله
حشمة الملك مير علم خان
حكاكباشى ميرزا محمدتقى

الغاء المعجمه

خادم العلوم ميرزا محمدعلى طباطبايى
خازن الدوله ناينى
خازن الملك حاجى رحيم خان
خازن التولية ميرزا ابوالحسن

الزاء المعجمه

خازن مہمات حربيہ خازن صرف جيب جناب علي رضا خان قاجار
خازن ركيب خانه غلامحسين خان
خوانسالار مهديعلى خان قاجار
زينة الملوك
زينة الدوله
زينة السلطنة
زينة الحاجيه
زنبور كچى باشى

نصر الله خان

ظهير الملك	محمد رضا خان زنگنه	انجمن المعجمه
ظفر الملك	محمد علي خان اردلاني	غلام نويس
عزة الدوله	العين المهمله	غلام پيشخدمت باشي
عزة السلطنه		غسان باشي
عزيز السلطنه		غلاباشي
عزيز الملوك		غلام بچه باشي
هشرة السلطنه		غلام علي خان
هصمة السلطنه		الغاء
هزة الملوك		فرمانفرما
هزة الدوله		فخر الدوله
هصمة الدوله		فخر السلطنه
هفة الدوله		فروع الملوك
هندليب الدوله		فرح السلطنه
هندليب السلطنه		فخر الملك
هين العاجيه		فخر الملوك
هز الدوله		فخر الحاجيه
هماد الدوله		فخر الذاكرين
عزيز السلطان		فخر الاطباء
هماد السلطنه		فروع الدوله
عميد الدوله		فروع السلطنه
هماد الاطباء		فيلسوف الدوله
عضد الدوله		فراشباشي
عضد الملك		انقائي
علام الدوله		قمر السلطنه
علام الملك		قمر الدوله
هماد الملك		قمر الملوك
عميد الملك		قوام الدوله
عين الملك		قوام الملك
عزيز الملك		قوام العلماء
عزيز الملوك		قوام اتوليه
عزيز باشي		قوام السادات
		قائم مقام
		قوريساول باشي
		قور للرقاسي باشي
		قاپوچي باشي

قهوه چي باشي	غلامعلي خان	ملك الملوك
قور قچي باشي	ميرزا اعلي خان	مؤمن الدوله
قزاقباشي		مظفر الدوله
قونسول	نوعى است	مؤمن السلطنه
قوشچي باشي	ابراهيم خان	معين السلطنه
	الكاف	مظفر السلطنه
كشيبچي باشي	عبدالله خان قاجار	مستوفى الممالك
كوكب الملوك		معيير الممالك
كوكب السلطنه		مهندس الممالك
كاتب السلطان	ميرزا محمد حسين شيرازي	منيرة السلطنه
كلانتز		محقق
كدخددا		مجد الملك
كار پرداز		معمد الملك
كار گزار		معز الملك
كالسكچي باشي	لطف الله خان	معز السلطنه
كتايدار باشي		مخبر الملك
	اللام	مظفر الملك
لسان الملك	ميرزا اهدايت الله	مصباح الملك
لقمان الملك	ميرزا القمان	مفتاح الملك
لشكر نويس		مستشار الملك
لشكر نويس باشي	ميرزا عبد الوهاب خان	معدل الملك
	نوري	مشير الملك
	الميم	مؤيد الملك
ملك آرا	نواب والا عباس ميرزا	معاون الملك
معمد الدوله	سلطان اويس ميرزا	معين الملك
مؤيد الدوله	ابوالفتح ميرزا	مشكوة الملك
معز الدوله	اسماعيل ميرزا	مشير السلطنه
مشير الدوله	جناب اشرف يحيى خان	مشير خلوت
مخبر الدوله	عليقلي خان	مجد الاطباء
مجد السلطنه	محمد قلي خان	مؤمن الملك
مجد الدوله	مهديقلي خان	مؤمن لشكر
معين الدوله	احمد ميرزا	مستوفى نظام
معمد السلطنه	ميرزا ابراهيم	معاون لشكر
		منشى الممالك
		منشى حضور

معین لشکر	میرزا علی	مقدم السفراء	محمد حسن خان مؤلف
مشیر لشکر	میرزا علینقی نائینی	مترجم الممالک	میرزا علی خان
مجد الاشراف	میرزا حبیب الله تفرشی	مستوفی اول	
مؤتمن الاطباء	میرزا زین العابدین خان	مستوفی دویم	
	کاشانی	مستوفی سویم	
معمدا الاطباء	میرزا حسن	منشی باشی	
ملك التجار	حاجی محمد کاظم در دار الخلافه	مشیر حضور	ابو القاسم خان
معین التجار		ملك الشعراء	محمود خان کاشانی
معمدا الحرم	حاجی آغا جوهر مرحوم	مشیر السلطنه	میرزا فضل الله خان
ملك الاطباء	میرزا کاظم رشتی	مشیر نظام	میرزا محمود خان
معین الاطباء		مؤتمن الوزاره	میرزا احمد خان
مجد الادباء	میرزا اسمعیل مشهدی	مؤتمن التجار	حاج میرزا اسید ابوالقاسم
	در خراسان		در کردستان
[مجد الادباء]	میرزا احیدر علی در ظهران	معین نظام	میرزا محمد علی خان
مستشار الدوله	میرزا یوسف خان	مشیر دیوان	میرزا یوسف کردستانی
متولی باشی	متعددند به تعدد آستانهای مقدس	معاون الوزاره	میرزا محمد علی خان
		معاون العداله	حاجی سلطان ابراهیم میرزا
مستشار التولیه	حاجی میرزا محمد رضا	مقوم دیوان	میرزا اسد الله
مشیر التولیه		معمدا الشریعه	میرزا محمد حسین اصفهانی
معین التولیه	هاشم میرزا	معمدا التجار	حاجی شیخ جعفر
معمدا التولیه	میرزا بابا	مؤتمن الشریعه	
ملك الكتاب	حاجی میرزا محمد حسین	محترم الدوله	
معین الرعايا	میرزا اسد الله خان در قزوین	محترم السلطنه	
مشرف		ملا باشی	پسیارند
مستشار الوزاره	میرزا عبدالله خان	میر پنجه	
مشیر الوزاره	میرزا محمود خان	مستشار الاطباء	
معمدا الوزاره	حاجی حسینقلی خان	میر شکر	حاجی مصطفی خان
معمدا نظام	جلیل خان	معین البکاء	میرزا باقر
معین الوزاره	میرزا محمد علی خان	مذهب باشی	میرزا احمد
ملتزم التولیه		مدیر دار الشوری	
محرر		مقتی باشی	استاد اسمعیل
مترجم		معمار باشی	حاجی حسینعلی خان اصفهانی
مؤلف		میر غضب باشی	حاجی اسمعیل
منشی		موزیکانچی باشی	مسرور امر
مدیر السفراء	عبدالحسین خان فومنی	میر شب	آقا علی اکبر تبریزی

مدایح نگار	میرزا ابراهیم	ناظم دفتر	مرحوم میرزا تقی خان
محین	حاجی میرزا حسین	ناظم التولیه	نواب حسینقلی خان
مباشر اصناف		ناظم دیوان	
محصل مالیات		ناظم دار الفتون	محمد حسین خان
مأمور دیوان		ناظم العدلیه	فتح الله خان
		ناظم العلماء	متعدد است
		ناظم التجار	حاجی ملاحسن
		ناظم میزان	محمد تقی خان
		ناظم العداله	
نصر الملك	نصر الله خان	ناظم الاطباء	میرزا علی اکبر خان کرمانی
ناصر الدوله	سلطان حمید میرزا	نظام العلماء	میرزا محمد خان قاجار
نظام الملك	جناب میرزا کاظم خان نوری		در دار الخلافه
نصرة الدوله	عبدالحسین میرزا		
نیر الدوله	سلطان حسین میرزا		
نصیر الدوله	میرزا احمد خان	نقیب الممالک	
ناظم الدوله	میرزا ملکم خان	نقیب الاشراف	سید محمد
نصرة السلطنه		نقیب السادات	آقا سید محسن
نظام الدوله	محمد ابراهیم خان	نائب التولیه	متعدد است به تعدد عتبات مطهره
نظام السلطنه	حسینقلی خان	نائب الصدر	متعددند
ناصر الملك	ابو القاسم خان	نائب الایاله	
نصیر الملك	حسنعلی خان	نائب الوزاره	میرزا حسین در دفتر و غیره
نصرة الملوك			فی غیره
نصرة السلاک	علی مردان خان	نائب النظاره	اکبر خان
نصر السلطنه	ولی خان تنکابنی	نائب الحکومه	
ندیباشی	میرزا محمد خان خجسته	نائب آجودان باشی	
نجم الملك	حاجی میرزا عبدالغفار اصفهانی	نائب اول وزارت خارجه	
نیر السلطنه		نائب دویم	
نیر الملوك		نائب سویم	
نجم السلطنه		نائب اول سفارت	
ندیم السلطنه		نائب دویم	
ناظم خلوت	آقا رضا خان	نائب سویم	
ناظم الملك	میرزا جمعیلی خان	نائب اول فوج	
نیر الملك	جمفرقلی خان	نائب دویم	
نظم الملك	کنت دمنت فرت	نائب اول وزارت انطباعات	میرزا علی محمد
ناظم المسام	مرحوم حاجی میرزا جبار	و نائب وزارت بقایا	خان کاشانی
ناظم البکاء	میرزا علی اکبر		میرزا بزرگ خان
ناظم لشکر	میرزا غلامعلی		طبرستانی

وزیر رسائل	وزیر معادن	جناب اشرف یحیی خان	وزیر فواید عامه	جناب اجل حسنعلی خان	وزیر صنایع	جهانگیر خان مسیحی	وزیر انطباعات	محمد حسن مؤلف	وزیر مختار	وزیر دارالشوری	وزیر ولایت	وزیر درب حرم	میرزا احسن	حاجی آقا محمد حسن خان بهادر	میرزا اسدالله خان	میرزا حسین	حاجی میرزا محمد تقی	میرزا اسمعیل خان درقزوین	و غیره فی غیره	وکیل باشی	والی	والیه	وینس قونسول	مهدم السلطنه	مهدم الملوك	المیاء	یمین الدوله حضرت والا سلطان مسعود میرزا	یاور اول	یاور دویم	یوز باشی																		
ونائب فراشخانه و غیره و غیره	میرزا شکرالله	میرزا محمدخان کاشانی	محمد رحیم خان	حضرت والا کامران میرزا	جناب مستطاب میرزا علی	اصغر خان	جناب مستطاب	میرزا علی اصغر خان	میرزا عباس خان	جناب مستطاب	میرزا علی اصغر خان	جناب میرزا اسمعیل خان	جناب اشرف یحیی خان	جناب مستطاب	میرزا علی اصغر خان	جناب میرزا هدایت الله	جناب میرزا کاظم خان	محمد ابرهیم خان	حاج محمد علی خان	میرزا تقی خان	علیقلی خان	علیقلی خان	جناب اشرف یحیی خان	جناب اجل علیرضا خان	نامہ نگار	تقاضی باشی	نچار باشی	نعلبند باشی	نورالعاجیه	ناظر	نسبچی باشی	وزیر جنگ	وزیر مالیه	وزیر داخله	وزیر امور خارجه	وزیر دربار	وزیر خزانه	وزیر عدلیه	وزیر گمرک	وزیر دفتر	وزیر لشکر	وزیر نظام	وزیر بقایا	وزیر وظایف	وزیر علوم	وزیر تلگراف	وزیر مخصوص	وزیر حضور

باب سیزدهم

در احتجاج بر ترقی خراج به موازنه و مقایسه جمیع
 مآلوجہات سنین اوائل دولت با مالیات سنوات اخیرہ از سنین
 اربعین شمسی من جمیع الجہات موافق صورت ذیل کہ از دفتر خانہ
 استیفاء تحصیل شدہ و تصحیح گردیدہ است.

صورت مالیات جمیع ممالک محروسه ایران من جمیع الجہات در سال یکہزار و
 دوست و شصت و ہشت ہجریہ مطابق سنہ تنگوزیل ترکیہ.

جمع ولایات ممالک محروسہ مطابق سنہ تنگوزیل ۱۲۶۸

مکران و سیستان
 بلوچستان
 سندھ
 گجرات
 راجستان
 اترپردیش
 بہار
 اودھ
 بنارس
 آندھرا
 مہاراشٹر
 گوا
 پونڈیچری
 جزیرہ کیشور
 جزیرہ لکھنوی

۱- اصطلاحی است برای مالیات کہ از چند قرن پیش مستعمل بودہ و در دورہ ناصرئ بہ
 موازات «مالیات» گاهی بہ کار می رفته است.